

Programmavoorstel Studiereis Careaz naar Denemarken 14-16 maart 2018

Dit betreft een voorlopige versie van het studiereisprogramma

Geachte mevrouw Vennegoor en mevrouw Heerink,

Na aanleiding van het gesprek dat wij hebben gehad over een studiereis naar Denemarken kan ik melden dat de gemeente Esbjerg ruimte in hun agenda heeft gereserveerd voor uw bezoek van 14-16 maart.

U gaf tijdens het gesprek aan dat u een algemeen beeld van de Deense gezondheidsvisie, - aanpak en het gezondheidssysteem wenst, maar dat uw nadruk op de Psychogeriatrische (PG) zorg ligt.

Het is mij daarom een genoegen u te kunnen vertellen dat de gemeente Esbjerg een ambitieuze gezondheidsstrategie heeft ontwikkeld voor het gehele veld. Dat wil zeggen voor en samen met huisartsen, het ziekenhuis, de gemeente, verzorgingshuis/verpleeghuis, de thuiszorg, de woonomgeving en het bedrijfsleven. Zij werken als partners met dezelfde visie en hebben hetzelfde doel voor ogen, namelijk ervoor zorgen dat mensen/burgers zo lang en zo prettig mogelijk zelfstandig kunnen leven. Preventie staat hoog in het vaandel.

Mocht een persoon/burger toch uitvallen, dan is het zaak om iemand zo snel mogelijk 'op de been te helpen' of ervoor zorgen dat iemand zo zelfstandig mogelijk kan leven. Dat wordt reablement^{1,2,3} genoemd, ofwel 'iemand helpen om voor zichzelf te zorgen'. Reablement is in Denemarken bij wet vastgelegd.

Hierin speelt het nationale kenniscenter voor dementie een prominente rol, omdat het kenniscenter reablement aan het ontwikkelen is voor mensen met dementie. Hierbij maken zij gebruik van het gesprekswiel uit Esbjerg. Daarom zal het Danish Dementia Research Centre⁴ direct of indirect een bijdrage leveren tijdens uw bezoek en u laten zien hoe zij de vraag achter de vraag helder willen krijgen bij mensen met dementie. Uiteraard zullen zij ook stilstaan bij de nationale ontwikkelingen op het gebied van dementie. Aanvullend krijgt u te horen op welke manier het bedrijfsleven meewerkt aan de uitdaging rondom mensen met dementie. Gemeente Esbjerg heeft een dementiestrategie (2016-2020)⁵ ontwikkeld, die als bijlage is toegevoegd.

Wij hebben afgesproken dat wij voorafgaand aan uw bezoek een werksessie houden met daarin de overeenkomsten en verschillen tussen Nederland en Denemarken, preventieve interventies in de gezondheidszorg, informatie over reablement, de dementiestrategie van Esbjerg, het Esbjerg Model enz. Daarmee komt u 'beslagen ten ijs' en kunt u tijdens en na het bezoek dieper in de materie duiken en gelijk stappen zetten in uw eigen praktijk.

Halverwege februari 2018 presenteert VIVE (The Danish Centre of Applied Social Science)⁶ het effectenprotocol gebaseerd op het kwalitatieve onderzoek gericht op het gebruik van het Esbjerg Model. Tijdens de reis komt deze onderzoeksresultaten aan bod, waarbij de positieve resultaten besproken worden.

De grote interesse voor de gemeente Esbjerg en hun zorg- en welzijnsorganisaties heeft te maken met het integrale en consistente beleid dat zij voeren en de resultaten die zij hebben behaald. Zo is het bijvoorbeeld gelukt om de levenskwaliteit en de fysieke kwaliteit van cliënten/ burgers te vergroten. Hierdoor wordt er minder gebruik gemaakt van hulpmiddelen, zijn de ziekenhuisopnames voor mensen met chronische ziekten afgenomen en is de werktevredenheid van professionals gestegen. Dit alles heeft in 2016 tot een kostenbesparing van €11 miljoen geleid.

De gemeente en het ziekenhuis (Sydvestjydsk Sygehus) hebben in januari 2018 gezamenlijk de prijs 'De gouden Draad' in ontvangst genomen, uitgereikt door Kommunernes Landsforening⁷ (VNG). Dit omwille van hun inzet voor (vooral) ouderen en mensen met dementie. De prijs is toegekend wegens de kwaliteit van hun samenwerking, -samenhang, -behandeling en -zorg. Zo begeleidt de wijkverpleegkundige bij opname b.v. met de oudere naar het ziekenhuis en bij ontslag uit het ziekenhuis gaat de verpleegkundige van het ziekenhuis met de oudere mee naar huis.

De regering in DK is momenteel bezig met het ontwikkelen van een strategie voor 'Het gezondheidssysteem dichtbij'. In dit verband ontvangt de gemeente Esbjerg met regelmaat ministers en ambtenaren, die in Esbjerg inspiratie opdoen. Het betreft de Minister van Volksgezondheid, de Minister van Ouderen en de Minister van Ontwikkelingen (Nationaal). Aanvullend organiseert de gemeente in mei een internationaal congres met de thema's Welzijnstechnologie & Ethiek. Aanvullend ontvangt de gemeente Esbjerg vele delegaties uit het binnenland, maar ook uit het buitenland zoals Nederland, Noorwegen, Finland, China, America enz. De stad is met andere woorden een nationale en internationale kartrekker op het terrein van Volksgezondheid.

In Denemarken zijn er geen zorgverzekeraars. De zorgkosten worden betaald via belastingen die grotendeels doorstromen naar de gemeenten, die verantwoordelijk zijn voor het lokale gezondheidsbeleid. Dat is de reden voor de frequente benoeming van 'de gemeente' in deze brief.

Het studieprogramma zullen wij gaandeweg verder aanscherpen, zodat de reis voldoet aan uw wensen en verwachtingen. Dat houdt in dat de volgorde van de activiteiten, de tijden en de inhoud gedurende het proces worden aangepast.

Met vriendelijke groet,

Drs. Kirsten Tinneveld Madsen, MPH
Oprichter/ Bestuurslid Stichting Maak de Burger Meester Nederland

Bijlagen:

1. Zie bijlage over 'Reablement'
2. Artikel van 'Waardigheid en Trots': 'Denemarken versus Nederland; vertrouwen is het sleutelwoord'
3. Link naar de site van "Gemeenten van de Toekomst" van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijk relaties: <https://www.gemeentenvandetoekomst.nl/themas/toekomstbestendig-bestuur/artikel/deens-zorgbeleid-inspireert-winterswijk/>
4. Danish Dementia Research Centre - <http://www.videnscenterfordemens.dk/english/>
5. Dementie Strategie Gemeente Esbjerg 2016-2020 – zie bijlage
6. The Danish Centre of Applied Social Science - <https://vive.dk/english/>
7. Kommunernes Landsforening - <http://www.kl.dk/English/>

Inhoudsopgave werksessie voorafgaand aan de reis

Programma

- 13:00-13:05** **Opening**
- 13:05-13:20** **Kennismaking**
- 13:20-13:40** **Vertrekpunt; eerste oriëntatie**
Met jouw vragen & doelen op reis
- 13:40-14:10** **Verschillen en overeenkomsten tussen Nederland en Denemarken**
Wat zijn de verschillen in beide gezondheidssystemen, verantwoordelijkheden en financieringen, evenals samenwerking tussen, ziekenhuizen, zorginstellingen, huisartsen, gemeenten en burgers?
- Gezondheid – a way of living – ‘In de huid kruipen van de Denen’**
De Denen zijn doordrongen van het feit dat gezondheid een gedeelde maatschappelijke verantwoordelijkheid is. Daarom hebben zij de studie-, werk- en woonomgeving veranderd. De overheid heeft de burgers niet gevraagd te veranderen, maar het makkelijker gemaakt de goede dingen te doen. Wij zullen tijdens deze voorbereiding horen hoe zij dat precies gedaan hebben.
- 14:10-14:40** **Reablement**
Zorg en welzijn kan beter en goedkoper - dat realiseerden de Denen zich toen zij ongeveer tien jaar geleden voor dezelfde uitdagingen stonden als wij in Nederland nu. De kosten voor zorg(innovatie) namen toe, net als de gemiddelde levensduur en het aantal ouderen. Op termijn dreigde er een tekort aan mensen die in de zorg werken en de loonkosten stijgen.
- Het roer om – de Denen kozen ervoor om in te zetten op reablement, ofwel mensen helpen om voor zichzelf te zorgen, op basis van de wensen en behoeften van de persoon zelf. Als iemand om hulp vraagt, is er iets in het dagelijks leven dat die persoon niet meer kan. Bij reablement helpen zij diegene om het (deels) weer zelf te kunnen. Dat gebeurt in een kort en doelgericht traject. Holistisch van aard en gericht op alle facetten in het leven.**
- Is het gelukt? – Het is in Denemarken gelukt om de stijgende zorgkosten een halt toe te roepen, met behoud van levensgeluk!
- 14:40-15:00** **Pauze**
- 15:00-15:30** **Esbjerg Model**
In de gemeente Esbjerg zijn zij een stap verder gegaan. Het nationale kenniscenter voor gemeentelijk en provinciaal gezondheidsbeleid heeft ‘het

geheim' achter de successen in Esbjerg achterhaald, tijdens een kwalitatief onderzoek. Hierbij is de rol en de ervaringen van de politiek, het management, zorgprofessionals en burgers/patiënten onderzocht, evenals de organisatie ervan.

15:30-16:00 **Ervaar het zelf**

Ervaar zelf hoe je er als zorgprofessional achter komt wat werkelijk van belang is voor een cliënt/burger en hoe je mensen kan helpen om meester te worden over het eigen leven.

16:00-16:30 **Dementiestrategie**

De gemeente Esbjerg heeft een ambitieuze dementiestrategie¹ ontwikkeld voor het gehele veld. Dat wil zeggen voor de gemeente, het ziekenhuis, verzorgingshuis, de thuiszorg, de woonomgeving en het bedrijfsleven. Genoemde partners werken vanuit dezelfde visie en hebben hetzelfde doel voor ogen. Daarnaast speelt het nationale kenniscenter voor dementie² een prominente rol in het ontwikkelen van een gesprekwiël voor mensen met dementie.

16:30-17:00 **Afsluiting**

Meer bagage gekregen? Wat heb je nog nodig?
Je vertrekpunt verder inkleuren.

Handige reisinformatie

Programma 14 maart 2018

Tijdstip	Onderwerpen
Aanwezig uiterlijk om 6:45 8:45	Vertrek vanaf Schiphol KLM Amsterdam-Billund, vertrek Amsterdam: 8.45 – Aankomst Billund: 9.50
Tijden volgen	Transport (per bus) vanaf Billund naar de Gemeente Esbjerg Tijdens de busreis vindt een korte presentatie plaats. Vorbereiding op het bezoek: <ul style="list-style-type: none"> • Verschillen en overeenkomsten tussen Nederland en Denemarken • Preventie & Gezondheid - A way of living • Kenmerken gemeente Esbjerg Kenmerken gemeente Esbjerg <i>Esbjerg is een havenstad met 120.000 inwoners. De stad staat bekend als de stad met de 'zwarte overalletjes', ofwel om de olie-industrie. In de haven zaten vroeger ook bedrijven gerelateerd aan de visserij. Het is een gebied geweest waar veel mensen er een ongezonde leefstijl erop na hielden. Inmiddels is er een omslag gemaakt en is Esbjerg een energy-metropole waar groene energie de boventoon voert en de olie-industrie tot stilstand is gebracht. Energy-metropole is ook een synoniem geworden voor de energie en cohesie in de samenleving. De ontwikkelingen gaan razendsnel en de (gezondheids)ambities van de stad zijn groot.</i>
Tijden volgen	Aankomst en inchecken bij het Hjerting Badehotel
12:00-13:00	Lunch Hjerting Badehotel
13:00-13:30	Transport (per bus) naar Gemeentehuis Esbjerg
13:30-13:45	Ontvangst Gemeentehuis Esbjerg Spreker: Relevante leider van Gezondheid en Welzijn
13:45-14:15	Voorstelronde en doornamen van het programma Door de Deense en de Nederlandse dagvoorzitter
14:15-15:15	Gezondheidsstrategie en Visie <ul style="list-style-type: none"> • Gezondheidsstrategie en visie van de gemeente Esbjerg voor een Gezondheids- en Welzijnssysteem dichtbij de burgers • Presentatie verschillende ontwikkelgebieden Sprekers: Leidinggevend van verschillende ontwikkelgebieden <i>De gezondheidsambitie van de stad is groot. Zo komen er bijvoorbeeld 5 nieuwe gezondheidshuizen met daarin huisartspraktijken, verpleegkundige klinieken, trainingsaccommodaties, cafés en andere activiteiten voor mensen uit de directe leefomgeving. Vaak gekoppeld aan leeftijdsbestendige woningen en woonvoorzieningen voor mensen met dementie. Esbjerg heeft tevens het doel een dementievriendelijke stad te worden. Tijdens de presentatie en het bezoek hoort u meer over de omvangrijke gezondheidsambitie en de nationale en internationale samenwerking op dit terrein.</i>
15:15-15:45	Presentatie Dementiestrategie Spreker: Namen volgt

	<p>Voorafgaand aan het bezoek zult u een digitale versie van de dementiestrategie van de stad ontvangen. De gemeente Esbjerg heeft een ambitieuze dementiestrategie¹ ontwikkeld voor het gehele veld. Dat wil zeggen voor de gemeente, het ziekenhuis, verzorgingshuis/verpleeghuis, de thuiszorg, de woonomgeving en het bedrijfsleven. Genoemde partners werken vanuit dezelfde visie en hebben hetzelfde doel voor ogen. Daarnaast speelt het nationale kenniscenter voor dementie² een prominente rol in het ontwikkelen van een gesprekswiel voor mensen met dementie. Later in het programma komt het Nationale Dementiecenter aan bod.</p> <p>De focusgebieden bij de dementiestrategie zijn: Preventie en vroege opsporing, Reablement, Mantelzorgers, Competentieontwikkeling, Kennisdeling en 'Mede-burgerschap'.</p> <p>Verder zullen er in 2019 vijf nieuwe lokale gezondheidscentra gereed staan.</p> <p>In 2019 wordt daarom ook 'Krebsstien' opgeleverd. Krebsstien bestaat uit 100 woningen voor mensen met dementie. In het center wordt een 'gezondheidshuis' met een verpleegkundige kliniek, trainingsfaciliteiten, een café en een huisarts. Het center is bedoeld voor mensen die in dit gebied wonen zodat zij de kans krijgen een actief dagelijks leven te leiden. Alle omliggende woningen zullen leeftijdsbestendig worden.</p>
15:45-16:00	Afronding
16:00-16:30	Transport (per bus) naar Hjerting Badehotel
18:00	Diner Diner bij Ship Inn, Hjerting Badehotel

Programma 15 maart 2018

Tijdstip	Onderwerpen
8.30	Vertrek vanaf het hotel
9:00	Gezondheidscenter Højvang
9:00-10:00	<p>Fælles Akut Modtagelse (FAM) Transmurale Acute Afdeling</p> <ul style="list-style-type: none"> • Acute divisies (thuiszorg en intramuraal) • Gezamenlijke leiding <p>Verpleegkundige klinieken</p> <p><i>Onder begeleiding van de leider van het Gezondheidscenter Esbjerg vindt de presentatie plaats van een uniek nieuw project waarbij de gemeente, de thuiszorg en het ziekenhuis samenwerken rondom preventie en behandeling. Het personeel van het ziekenhuis levert de eerste 48 uur na ontslag zorg in de thuisomgeving. Het ziekenhuis bezit daarbij de snelste mobiele CT-scan te wereld en andere 'mobiele oplossingen' die moeten zorgen voor rust rondom patiënten. Het personeel van de eerste hulp vormt met de afdelingen en de thuiszorg een vast samenwerkingsgeheel, met een (ict) communicatiesysteem dat hieraan gekoppeld is. Ook huisartsen maken gebruik van dit ICT systeem. Voor mensen met dementie die medische hulp nodig hebben, zijn dementievriendelijke oplossingen bedacht.</i></p>
10:00-10:15	Pauze
10:15-10:30	Transport naar Eshuset Fyrparken 19, 6710 Esbjerg V
10:30	<p>Bezoek aan Eshuset</p> <p><i>Eshuset is een nieuw verzorgingshuis voor mensen met zware dementie, psychogerontologie en mentale ziektes. Eshuset werkt vanuit de waarden: veiligheid, levenskwaliteit, zelfbeslissing, activiteiten en een minimale beperking van de persoonlijke vrijheid van de bewoners. Eshuset heeft 68 vaste woningen en 10 woningen voor tijdelijk verblijf en die geplaatst zijn in twee ronde gebouwen met elk twee afdelingen.</i></p>
11:30-12:30	Lunch
12:30-13:30	<p>CareCenter (Virtueel gezondheidscentrum)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelingen op het gebied van welzijnstechnologie <p>Spreker: Leider CareCenter en burgergerichte preventie</p> <p><i>De gemeente Esbjerg werkt nauw samen met het bedrijfsleven bij het ontwikkelen van technologische oplossingen in de thuissituatie, zodat burgers langer thuis kunnen blijven wonen, ofwel 'Langer actief in het eigen leven' zoals het in Esbjerg wordt genoemd</i></p>
13:30-14:30	<p>Dementiestrategie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verdieping in Dementiestrategie in de gemeente Esbjerg <p>Spreker: Leider Project en Ontwikkeling</p> <ul style="list-style-type: none"> • Virtuele revalidatie en welzijnstechnologie voor mensen met dementie <p>Sprekers: Fysiotherapeut/projectleider</p>

	<p><i>De gemeente Esbjerg heeft een ambitieuze dementiestrategie ontwikkeld voor het gehele veld. Dat wil zeggen voor de gemeente, huisartsen, het ziekenhuis, verzorgingshuis/verpleeghuis, de thuiszorg, de woonomgeving en het bedrijfsleven. Zij werken met dezelfde visie en hebben hetzelfde doel voor ogen. Daarnaast speelt het nationale kenniscenter voor dementie een rol. De gemeente Esbjerg werkt nauw samen met het bedrijfsleven bij het ontwikkelen van (technologische) oplossingen in de thuissituatie, zodat burgers langer thuis kunnen blijven wonen, ofwel 'Langer actief in het eigen leven' zoals zij het noemen. Tijdens deze presentatie krijgt u technologische oplossingen te zien.</i></p> <p><i>In Denemarken is het verboden mensen die aan dementie lijden 'op te sluiten'. Daarvoor zijn andere oplossingen bedacht, die u hier te horen krijgt. Esbjerg wil bovendien een dementievriendelijke stad worden en legt uit hoe zij dat (gaan) aanpakken.</i></p>
14:30-14:45	Pauze
14.45-15.15	<p>Activiteitsteam</p> <ul style="list-style-type: none"> • Introductie Activiteitsteam • Burgerschap <p>Spreker: Ergotherapeut</p>
15.15-16:00	<p>Evaluatie van de dag - Rondleiding in het Skovbocenter - Afsluiting Onder leiding van de dagvoorzitters</p>
16.00	Transport (per bus) naar Hjerting Badehotel
	<p>Diner Diner bij restaurant 'Dronning Louise'</p>
21.30	Transport (per bus) naar het hotel

Programma 16 maart 2018

Tijdstip	Onderwerpen
8.10	Vertrek naar het hotel
8.30	Aankomst Gezondheidscenter Højvang
8.30-9.30	<p>Esbjerg Modellen (Coördinatiemodel met de burger centraal) Het Esbjerg Model als nationale voorbeeld</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geschiedenis • Status • HIVE <p>Spreker: Hoofd van Gezondheidscenter Højvang en coördinatoren van het Gezondheidscenter Højvang</p> <p><i>Er is onlangs een kwalitatief onderzoek verricht naar de ervaringen met het Esbjerg Model en de effecten ervan. Zo is gekeken naar de rol van de (lokale) politiek, de rol van leidinggevendenden, (zorg)professionals en patiënten/burgers. Aansluitend is de manier van organiseren van het geheel onderzocht om zo 'het geheim van het succes' te achterhalen. Het onderzoek is uitgevoerd door het nationale onderzoekscenter voor gezondheids- en welzijnsbeleid KORA/VIVE: (https://www.kora.dk/english/).</i></p> <p><i>In deze sessie is ruimte voor een dialoog tussen de sprekers en de deelnemers uit Nederland. Hier wordt ruimschoots gelegenheid geboden om de diepte in te gaan over de werkwijze en de ervaringen in de praktijk</i></p>
9:30-9.45	Pauze
9.45-12.30	<p>Danish Dementia Research Centre Sprekers: Namen volgen</p> <p><i>De spreker vertelt over Het Nationale Kenniscenter voor Dementie die een samenwerking is aangegaan met de gemeente Esbjerg om het gesprekswiel dementievriendelijk te maken. Dat houdt in dat zij trachten de 'vraag achter de vraag' bij de persoon die aan dementie lijdt te achterhalen en het meesteringsvermogen van de persoon aan te boren.</i></p> <p><i>Verder wordt informatie gegeven over de rol van het Nationale kenniscenter voor Dementie. Alle onderzoekscentra, gemeenten en zorgorganisaties zijn op de een of ander manier gekoppeld aan het kenniscentrum, zodat de beste oplossingen gedeeld worden. Deze samenwerking doet zich ook voor met Noorwegen en Zweden, die op dezelfde wijze de nationale ervaringen en resultaten centraal bundelen.</i></p>
12.30-12.45	Wandeling naar Esbjerg Conference Hotel
12.45-13.45	Lunch
13.45-14:00	Wandeling naar Gezondheidscenter Højvang
13.45-14.30	<p>Afsluiting bezoek Dagvoorzitters: Leider Gezondheidscenter Esbjerg en Kirsten Tinneveld Madsen,</p>

	Maak de Burger Meester
14.30-16.00	In overleg wordt deze 1.5uur ingevuld, zodat de deelnemers de mogelijkheid hebben te winkelen of om koffie te drinken in de stad.
16.00	Transport (bus) naar het Billund Airport
18:35	Vertrek vanaf Billund KLM Billund-Amsterdam, vertrek Billund: 18.35 – Aankomst Amsterdam: 19.50
